

VERTROUWELIJK.

Zevende Jaarverslag

van den Bond van Vrije Liberalen, over het tijdperk van
15 November 1913 tot 31 December 1914, uitgebracht in de
Algemeene Vergadering van 29 Mei 1915.

Kon het vorige verslag spreken van een voor onze partij zéér belangrijk jaar, het jaar waarin de algemeene verkiezingen voor de Tweede Kamer een aanzienlijke uitbreiding van het aantal bij onzen Bond aangesloten Tweede Kamerleden bracht, en door ons in bond met de beide andere vrijzinnige partijen een krachtige verkiezingsactie werd gevoerd, ditmaal kan niet van zooveel werkzaamheid naar buiten en van zoo gewichtige gebeurtenissen worden melding gemaakt.

Pleegt reeds in het algemeen onmiddellijk na eene algemeene Kamerverkiezing een wat stiller politieke tijd te volgen, de internationale gebeurtenissen in de tweede helft van 1914 hebben buitendien de meeste politieke werkzaamheid buiten het Parlement onwenschelijk gemaakt. Eerst de zeer lange duur van den oorlog doet weer eenige politieke beweging ontstaan.

De werkzaamheid van onzen Bond in 1914 bepaalde zich dus vooral tot inwendige aangelegenheden van onze partij.

De Algemeene Vergadering van 15 November 1913 besloot tot eene herziening van onze Statuten, waarbij de naam van de Commissie van Advies werd gewijzigd in dien van „Hoofdbestuur”, en aan het hoofdbestuur de gelegenheid werd geopend ook buiten de algemeene vergaderingen voeling te houden met de inzichten der Afdeelingen, door het instellen namelijk van vergaderingen van het hoofdbestuur met bijzondere gedelegeerden der afdeelingen.

Op de gewijzigde Statuten werd 22 December 1913 de Koninklijke goedkeuring verkregen.

Naast de Statutenwijziging was op de Algemeene Vergadering aan de orde de uitbreiding van het aantal leden der Commissie van Advies met één lid, en de voorziening in de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer Jhr. Mr. H. Smissaert. In deze beide plaatsen werden gekozen de heeren F. J. W. Drion en D. W. Stork, terwijl de periodiek aftredende leden, de heeren Mr. ter Spill, Mr. Stuart en Prof. Mr. Visser van Yzendoorn bij acclamatie werden herkozen. Na het verkrijgen van de Koninklijke Bewilliging op de Statutenwijziging treden, overeenkomstig den wensch van de Algemeene Vergadering, de leden der Commissie van Advies op als leden van het Hoofdbestuur.

Van de bevoegdheid de gedelegeerden der afdeelingen bijeen te roepen werd door het Hoofdbestuur in 1914 tweemaal gebruikt, namelijk op 31 Januari en 12 November. In de eerste

vergadering werd eene bespreking gehouden naar aanleiding van de instelling der Staatscommissie voor de regeling der verhouding tusschen het openbaar en het bijzonder onderwijs. De tweede vergadering werd aan de behandeling der voorziening in 's lands financiën gewijd, in verband met het toen te verwachten voorstel tot het uitschrijven der Staatsleening 1915. Beide vergaderingen waren vrij goed bezocht.

In het afgelopen jaar ontviel onzen Bond door den dood een zijner vooraan staande mannen, de heer Jhr. Mr. J. J. Roëll, een van die figuren die onze nog jonge partij een historie geven, haar doen wortelen in de oudste en beste liberale tradities. Er zullen niet velen zijn onder hen, die Mr. Roëll hebben gekend, die niet een zéér vriendelijk aandenken bewaren aan den man, tot de hoogste staatsfuncties geroepen, maar toch immer beminnelijk, eenvoudig en toegankelijk in den omgang blijvend.

In de organisatie van onzen Bond kwam uit den aard der zaak in het afgelopen jaar weinig wijziging. Pogingen tot oprichting van nieuwe afdelingen bleven door de crisis stikken.

Toen de oorlog was uitgebroken werd de uitgaaf van „De Fakkel” tijdelijk gestaakt, tot dat einde November de toenemende politieke strijd de verschijning weder wenschelijk deed voorkomen. Het eerste nummer na de onderbreking dateert van 4 December 1914. Daar de heer Manassen door zijn werkzaamheden aan „de Soldatencourant” geheel was in beslag genomen, verklaarde de algemeene secretaris van den Bond, de heer Drion, zich bereid de leiding der redactie voorloopig op zich te nemen.

De Bond telde einde December 20 afdelingen met 1148 leden, zijnde een achteruitgang van 55 leden vergeleken bij het vorige jaar. Voorts zijn er 226 verspreide leden (4 minder dan het vorige jaar), in 40 verschillende Kamerdistricten. Het geheele aantal leden bedraagt dus 1374. De verspreide leden ressorteeren meerendeels onder correspondentschappen, waarvan de Bond er thans 25 of 2 meer dan het vorige jaar telt, verdeeld over 23 districten. Deze cijfers bewijzen hoe noodzakelijk versterking van onze organisatie is. De andere vrijzinnige partijen aarzelen niet bestaande algemeene vrijzinnige kiesvereeningen zoo mogelijk in hare organisatie op te nemen, ook al verstoren zij daarmee min of meer de concentratie-gedachte. Zijn onze geestverwanten al te scrupuleus in dit opzicht, of ontbreekt het hun aan activiteit? Het Hoofdbestuur, de algemeen secretaris in het bijzonder, is altijd bereid pogingen in die richting te helpen bevorderen.

Wat de financiën aangaat, het jaar 1913 sloot met een tekort van *f* 1833,65⁵. De ontvangsten in 1914 aan extra-bijdragen, contributies van afdelingen (niet altijd geregeld binnenkomend) en verspreide leden overtroffen de uitgaven, voor reis- en verblijfkosten van den algemeenen secretaris, bijdrage in het salaris van den heer Manassen, drukwerken en couranten, abonnementen op „De Fakkel”, porti en administratiekosten, met een bedrag van *f* 157,80⁵. Er zou dus ultimo December 1914 nog een tekort van *f* 1675,85 hebben moeten zijn, indien de algemeen secretaris er niet in geslaagd was door persoonlijke bezoeken aan een kleinen kring van geestverwanten een bedrag van *f* 2100.— bijeen te zamelen. Daarvan werd *f* 250.— besteed tot aanvulling van het secretaris-fonds, dat, zooals men weet, uit speciale bijdragen word gevormd, en hetwelk einde 1914 een klein nadeelig saldo aanwees. De rest werd in de gewone kas gestort, tengevolge waarvan de rekening einde 1914 met een batig saldo van *f* 174,15 sloot.

Met den aanvang van 1915 moest in het secretarisfonds voorzien worden. Dank zij de bereidwilligheid van een kleinen kring onzer geestverwanten zijn wij daarin gelukkig geslaagd. Nadere cijfers zullen in het volgende jaarverslag gegeven worden.

Hoofdbestuur.

- MR. M. TYDEMAN JR., Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Delpratsingel, Breda, *Voorzitter*.
- MR. H. C. DRESSELHUIJS, Secretaris-Generaal bij het Departement van Justitie, Stadhouderslaan 1, 's-Gravenhage.
- MR. J. DROST, Advocaat en Procureur, Mathenesserlaan 234, Rotterdam.
- MR. DR. J. H. W. Q. TER SPILL, Advocaat en Procureur, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Riouwstraat 159, 's-Gravenhage.
- D. W. STORK, Oud-lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Hengelo (O.).
- MR. TH. STUART, Advocaat, Lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland, Heerengracht 507, Amsterdam.
- JHR. MR. F. W. VAN STYRUM, Advocaat en Procureur, Oud-lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Nieuwe Gracht 9, Haarlem.
- PROF. MR. A. C. VISSER VAN IJZENDOORN, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Stationsweg, Leiden.
- F. J. W. DRION, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Boreelstraat 27, 's-Gravenhage, *Secretaris*.
-

Samenstelling der Vrij-Liberale Tweede Kamerclub.

- MR. M. TYDEMAN JR., Delpratsingel, Breda, *Voorzitter*.
- MR. W. H. DE BEAUFORT, Huize den Treek, Leusden, *Onder-Voorzitter*.
- WALRAVE BOISSEVAIN, Keizersgracht 143, Amsterdam.
- JHR. MR. P. VAN FOREEST, Heiloo.
- F. M. KNOBEL, van Boetselaarlaan 69, 's-Gravenhage.
- B. NIERSTRASZ, Prins Hendriklaan 26, Amsterdam.
- MR. DR. J. H. W. Q. TER SPILL, Riouwstraat 159, 's-Gravenhage.
- PROF. MR. A. C. VISSER VAN IJZENDOORN, Stationsweg, Leiden.
- JOOST VAN VOLLENHOVEN, Badhuisweg 141, Scheveningen.
- F. J. W. DRION, Boreelstraat 27, 's-Gravenhage, *Secretaris*.
-

Afdeelingsecretarissen en Correspondenten.

- Mr. A. G. W. Baron BENTINCK, Burgemeester van Ambt-Ommen, Ommen.
Mr. H. W. BLAUPOT TEN CATE, Griffier Raad van Beroep, de Wetstraat 38, Arnhem.
J. J. M. CROOSWIJCK, Lochem.
Mr. F. J. N. VAN DAM, Kantonrechter, Oostburg.
JAC. EDEL, Culemborg.
J. C. VAN EETEN, Jaarsveld.
Mr. A. FOCKEMA, Keizersgracht 602, Amsterdam.
C. F. A. H. FUNDTER DE BEAUCHÈNE, Hertogstraat 125, Nijmegen.
W. GRAADT VAN ROGGEN, Hoofdredacteur Utrechtsch Dagblad, Stadhouderslaan 78, Utrecht.
D. W. A. Q. GRAICHEN, Villa Diana, Bloemendaal.
P. H. VAN GRONINGEN, Zwolsche Weg 74, Deventer.
N. A. C. VAN HANSWIJK PENNINK, Deventer Weg 27, Zutphen.
A. H. VAN HEEK, Markt, Enschedé.
Ph. W. VAN HELNINGEN BOSCH, Veendam.
W. HERINGA, Veenendaal.
C. C. HERMSEN, Veerallee, Zwolle.
Mr. H. F. W. JELTES, Griffier Kantongerecht, Ridderkerk.
Mr. H. W. C. J. DE JONG, Advocaat en Procureur, Breestraat 47, Leiden.
H. DE JONGE DZN., Blokzijl.
W. KERSTEN, Arts, Renkum.
N. J. KOORMAN, Kapitein Infanterie, Dir. Hoofdcursus, Burgwal 79, Kampen.
P. G. LAERNOES J.Pzn., Badhuisstraat 54, Vlissingen.
D. C. LANS, Oude Delft 18, Delft.
E. H. LASONDER, Groenlo.
C. LEENDERTS, Em. Predikant, Middelstum.
A. J. LOOKMA VAN WELDEREN Baron RENGERS, Utrechtsche Weg 232, Amersfoort.
J. W. G. VAN MAANEN, Em. Predikant, Koepoortsweg 39, Hoorn.
W. VAN MAANEN, Kapitein Artillerie. Muiden.
F. G. TH. MANN, Petten.
G. H. NAUTA PIETER, Baronielaan 74, Breda.
Mr. J. NIEUWENHUISEN, Subst. Griffier Rechtbank, Steinstraat 48, Leeuwarden.
P. G. NIJHOFF, c.i. b/d Waterstaat, St. Pieterskade, Maastricht.
A. J. PEECK, Burgemeester van Schoorl, Schoorl.
Mr. J. PIJNACKER HORDIJK, Tiel.
Mr. TH. L. PRINS, Kantonrechter, Schoonhoven.
J. M. PRINS VISSER, Ingenieur, Kinderdijk.
F. L. J. E. RAMBONNET, Huize Putten, Elburg.
Mr. J. C. ROOSENBERG, Officier van Justitie, Beilerstraat 5, Assen.
Mr. H. R. RIBBIUS, Advocaat en Procureur, Wilhelminastraat 13, Haarlem.
Mr. Tj. SLEESWIJK, Kantonrechter, Bolsward.
J. E. STORK, Prins Hendriklaan, Huize Sewa, Baarn.
Mr. Q. J. TERPSTRA, Celebesstraat 77, Den Haag.
Mr. M. VAN TOULON VAN DER KOOG, Griffier Raad van Beroep, Middelburg.
P. F. Vos, Hoofdcommies Posterijen, Radesingel 31, Groningen.
J. H. WILLINK, Winterswijk.
-